

Česká republika
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků v senátě složeném z předsedy Tomáše Lichovníka a soudců Kateřiny Šimáčkové a Jaroslava Fenyka (soudce zpravodaj) ve věci ústavní stížnosti stěžovatelky _____ zastoupené JUDr. Pavlem Kavinkem, advokátem se sídlem Praha 1, Královská 16, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 22 Cdo 4234/2014-84, rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2014, č. j. 15 Co 421/2013-66, a rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 27. 6. 2013, č. j. 38 C 423/2012-40, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

I.

1. Ústavní soud obdržel dne 26. 6. 2015 návrh stěžovatelky na zahájení řízení o ústavní stížnosti ve smyslu ustanovení § 72 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), kterým se stěžovatelka domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí s tvrzením, že jimi byla porušena její ústavně zaručená práva zakotvená v čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, v hlavě páté Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a v čl. 11 Listiny.

2. Podstatou řízení před obecnými soudy byla žaloba stěžovatelky o určení vlastnického práva k předmětné nemovitosti.

3. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 27. 6. 2013, č. j. 38 C 423/2012-40, bylo rozhodnuto o žalobě stěžovatelky o určení vlastnického práva k předmětné nemovitosti tak, že se žaloba zamítá (výrok I.). Následně bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení (výrok II.). Soud prvního stupně dospěl k závěru, že právo stavby zřízené roku 1962 se řídí ustanovením § 155 a násl. zákona č. 141/1950 Sb., občanský zákoník, za současného užití zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v takovém rozsahu, jak jej určuje § 854 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, jenž stanoví, že není-li dále uvedeno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní vztahy vzniklé před 1. 4. 1964; vznik těchto právních vztahů, jakož i nároky z nich vzniklé před 1. 4. 1964 se však posuzují podle dosavadních předpisů.

4. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2014, č. j. 15 Co 421/2013-66, byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen a současně bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení. Odvolací soud se zcela ztotožnil se skutkovými a právními závěry soudu prvního stupně.

5. Dovolání stěžovatelky bylo usnesením Nejvyššího soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 22 Cdo 4234/2014-84, odmítnuto, neboť soudy postupovaly zcela v souladu s judikaturou dovolacího soudu. K předmětné právní otázce se Nejvyšší soud vyslovil např. v rozhodnutí ze dne 20. 6. 2013, sp. zn. 22 Cdo 3208/2011.

6. Proti shora uvedeným rozhodnutím podává stěžovatelka ústavní stížnost.

II.

7. Stěžovatelka má za to, že nabytím účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, se právo stavby vzniklé za účinnosti zákona č. 141/1950 Sb., občanský zákoník, počalo řídit právní úpravou práva osobního užívání pozemků, jakožto institutu obsahem a účelem nejbližšímu dosavadnímu právu stavby (§ 496 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník). Proto též dovozuje, že právní vztah založený jako právo stavby v roce 1962 se na základě § 872 zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník (který se řídil právní úpravou práva osobního užívání pozemků), transformoval na právo vlastnické. Vlastnické právo k pozemkům, které byly předmětem osobního užívání, tak vzniklo ex lege okamžikem nabytí účinnosti zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník, tj. ke dni 1. 1. 1992.

8. Soudy tak podle stěžovatelky nesprávně vyložily a aplikovaly ustanovení § 854 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

9. K rozhodnutí dovolacího soudu stěžovatelka uvádí, že pokud bylo její dovolání odmítnuto s odůvodněním, že daná právní otázka již byla v minulosti ze strany Nejvyššího soudu řešena s odkazem na rozhodnutí ze dne 20. 6. 2013, sp. zn. 22 Cdo 3208/2011, pak je třeba konstatovat, že zmíněné rozhodnutí se zabývá otázkou odlišnou od otázky, kterou položila stěžovatelka.

10. Stěžovatelka má za to, že došlo k nesprávnému právnímu posouzení otázky, zda došlo s účinností zákona č. 509/1991 Sb., tj. novely zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, k transformaci práva stavby zřízeného v režimu zákona č. 141/1950 Sb., který se ode dne 1. 4. 1964 řídilo na základě ustanovení § 496 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, právní úpravou práva

osobního užívání pozemků dle § 198 až § 221 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, na právo vlastnické k pozemku.

III.

11. Ústavní soud, jak již mnohokrát v rozsáhlé rozhodovací praxi konstatoval, není součástí soustavy obecných soudů, a proto není povolán k přezkumu jejich rozhodnutí jako další odvolací orgán. Ústavní soud je podle čl. 83 Ústavy České republiky soudním orgánem ochrany ústavnosti. Samotný postup v řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad práva, jakož i jeho aplikace, náleží obecným soudům, které jsou součástí soudní soustavy podle čl. 91 odst. 1 Ústavy České republiky.

12. V judikatuře Ústavního soudu akcentuje doktrína minimalizace zásahů do činnosti orgánů veřejné moci, což vyplývá ze samotného postavení Ústavního soudu jako soudního orgánu ochrany ústavnosti.

13. Ústavní soud je povolán toliko k přezkumu ústavněprávních principů, tj. toho, zda nedošlo k porušení ústavních principů a základních práv a svobod účastníka řízení, zda právní závěry obecných soudů nejsou v extrémním nesouladu se skutkovými zjištěními a zda výklad práva provedený obecnými soudy je ústavně konformní, resp. zda nebyl aktem "libovůle". Ústavní soud tedy koriguje jen ty nejextrémnější excesy (srov. nález sp. zn. IV. ÚS 570/03, N 91/33 SbNU 377).

14. V posuzované věci Ústavní soud dospěl k závěru, že se o takový případ nejedná.

15. Obecné soudy, jejichž rozhodnutí jsou napadána ústavní stížností stěžovatelky, své právní názory podrobně a přesvědčivě odůvodnily, právní názory mají oporu ve zjištěném skutkovém stavu a Ústavní soud k nim nemá žádné výhrady. Ústavní stížnost stěžovatelky představuje pokračující polemiku s právními závěry soudů a od Ústavního soudu požaduje jejich přehodnocení. Stěžovatelka předkládá argumenty, s nimiž se obecné soudy odpovídajícím způsobem vypořádaly. Stěžovatelka tak staví Ústavní soud do role další přezkumné instance, k čemuž však Ústavní soud, s ohledem na shora uvedené, není povolán. V posuzované věci se jedná o výklad běžného práva, který nedosahuje ústavněprávní roviny.

16. Právo na spravedlivý proces, jehož porušení se stěžovatelka zejména dovolává, neznamená, že jí bude zaručeno přímo a bezprostředně právo na rozhodnutí odpovídající jejímu právnímu názoru, ale je jí zajištěno právo na spravedlivé občanské soudní řízení, v němž se uplatňují všechny zásady správného soudního rozhodování podle zákona a v souladu s ústavními principy. Skutečnost, že obecné soudy opěly rozhodnutí o právní názor, se kterým se stěžovatelka neztotožňuje, nemůže založit sama o sobě odůvodněnost ústavní stížnosti.

17. Ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), upravuje zvláštní kategorii návrhů, a to jsou návrhy zjevně neopodstatněné. Ústavní soud o takovém návrhu může rozhodnout zpravidla i pouze na základě obsahu napadených rozhodnutí a samotné ústavní stížnosti. Po přezkoumání napadených rozhodnutí a s ohledem na to, že je Ústavní soud oprávněn přezkoumávat pouze ústavnost, když shledal, že obecné soudy rozhodovaly v souladu s hlavou pátou Listiny a tato rozhodnutí nevybočila z mezí ústavnosti, dospěl Ústavní soud k závěru o zjevné neopodstatněnosti ústavní stížnosti.

18. V posuzovaném případě Ústavní soud nejen že nezjistil porušení ústavněprávních principů, ale navíc se ztotožnil i s právními závěry obecných soudů. Právo stavby zde bylo zřízeno smlouvou dle § 155 a násl. zákona č. 141/1950 Sb., občanský zákoník, a to na dobu 60 let. Následně po nabytí účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, obecné soudy správně aplikovaly jeho ustanovení § 854, z něhož je patrné, že právní vztahy vzniklé před 1. 4. 1964 se, pokud není upraveno jinak, řídí ustanoveními tohoto předpisu s výjimkou vzniku a nároků z těchto právních vztahů, které se posuzují podle dosavadních předpisů. Jinými slovy, vznik a nároky z práva stavby zřízeného před 1. 4. 1964 se posuzují podle zákona č. 141/1950 Sb., občanský zákoník. Takový právní závěr odpovídá i judikatuře Nejvyššího soudu, jak konstatoval soud prvního stupně.

19. Z uvedeného logicky vyplývá, že právo stavby, které vzniklo před 1. 4. 1964, vzniklo za účinnosti zákona č. 141/1950 Sb., občanský zákoník, a trvá tak po dobu, která byla stanovena ve smlouvě, tj. 60 let. Nelze tak po nabytí účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, jenž výslovně právo stavby neupravoval, hovořit ani o jeho transformaci na právo osobního užívání na základě analogie dle § 496 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a následně po nabytí účinnosti novely zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník, ani o přeměně na právo vlastnické.

20. Ústavní soud neshledal relevantní ani námitku stěžovatelky, kterou brojí proti nepřipustnosti dovolání, neboť Nejvyšší soud použil v odůvodnění rozhodnutí odkaz na nesprávnou judikaturu a že předestřená otázka proto nebyla v praxi dovolacího soudu dosud řešena. Ústavní soud je naopak toho názoru, že odkaz na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2013, sp. zn. 22 Cdo 3208/2011, je příležitý i na nyní posuzovaný případ, neboť se obsahově týká nejen práva stavby zřízeného dle zákona č. 86/1912 ř. z., ale též práva stavby dle zákona č. 88/1947 Sb., či zákona č. 141/1950 Sb. a i po nabytí účinnosti zákona č. 40/1964 Sb. zaniká uplynutím stanovené doby, tj. doby, na kterou bylo zřízeno.

21. Protože Ústavní soud neshledal porušení ústavně zaručených práv a svobod, rozhodl o návrhu mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků dle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu tak, že návrh jako zjevně neopodstatněný odmítl.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 25. února 2016

Tomáš Lichovník v. r.
předseda I. senátu Ústavního soudu